

## EL LLENGUATGE

**Vet aquí  
per què**

**E**n casos tan clars i divulgats com *Ho fa perquè vol* i *Per què no vens?* ningú que posseeixi uns coneixements gramaticals mínims no dubta entre l'ús de *perquè*, mot conjuntiu, i del conjunt *per què*. Dit altrament, entre l'escriptura aglutinada, amb els seus components soldats, d'aquest conjunt, i la que manté una separació entre ells. Però sempre hi ha alguns casos especials que originen dubtes i vacil·lacions fins i tot entre els qui habitualment saben distingir perfectament entre *perquè* i *per què* i, malgrat que l'escriptura d'aquestes formes sigui un fet convencional —no hi ha dubte que la conjunció *perquè* és el resultat de l'aglutinació de *per* i *què*—, la llengua moderna té prou fixada aquesta escriptura en els seus diversos casos d'aplicació perquè importi de tenir una exacta coneixença de tots ells que no permetin cap vacil·lació ni cap error, especialment en els textos i documents que han d'ésser un model de perfecció i de rigor.

Un dels casos en què observem, fins i tot en textos ben revisats, que s'incorre en l'ús erroni de *perquè* en lloc de *per què*, és el de les construccions introduïdes per la frase o expressió *vet aquí* i les seves variants, com *vet ací*, *heus aquí*, etc.: *Vet aquí per què ha dit que no* o *Heus ací per què m'he decidit a anar-hi* (en lloc de «*Vet aquí perquè he dit que no*» i «*Heus ací perquè m'he decidit a anar-hi*»). No sembla possible en cap cas, en aquestes construccions, l'ús de la forma aglutinada *perquè*, la qual constitueix sempre una conjunció, de causa o de finalitat, amb la qual s'introdueix l'oració subordinada que explica la causa o la finalitat del que s'ha dit en l'oració principal. Però *vet aquí* (i les seves variants) no és sinó una expressió introductòria, per mitjà de la qual no afirma ni es nega res; i el que en depèn, per tant, no és una oració causal o final sinó una oració interrogativa indirecta: hi trobem, doncs, la coincidència de la preposició *per* i del mot interrogatiu *què*.

Pot ésser molt eficaç i aclaridor de comparar una construcció com *Vet aquí per què ha dit que no*, d'una banda amb construccions com *Ja sabem per què ha dit que no* o *Que ens expliqui per què ha dit que no*, que depenen d'una principal diferent, i de l'altra amb construccions en què varia la preposició: *Vet aquí en què es basa*, *Vet aquí a què ho destinen*, etc.